

**ОШ "АНТА БОГИЋЕВИЋ"
ЛОЗНИЦА**

НЕКЕ ИДЕЈЕ

**КАКО СЕ МОГУ МИСАОНО АКТИВИРАТИ
УЧЕНИЦИ**

**(У ДУХУ АКТИВНЕ НАСТАВЕ - ПРИКУПЉЕНО
ИЗ РАЗЛИЧИТИХ СЦЕНАРИЈА АКТИВНЕ
НАСТАВЕ У ШКОЛИ)**

Припремила: Гордана Марковић-Сакић

НЕКОЛИКО КРАТКИХ НАПОМЕНА:

- * Пројекат "Активно учење/настава" води ауторски тим на челу са професором Др Иваном Ивићем и траје од 1995. године ;
- *Један је од најразвијенијих пројеката и семинара стручног усавршавања за наставнике ;
- *Семинар се тиче опште методике рада у настави односно подстиче наставнике да буду организатори наставе и да на часовима које реализују подстичу ученике на мисаону активност, промишљање у сваком тренутку на часу, учешће (партиципацију) ученика у наставном процесу...
- * Из наше школе су два инструктора- водитеља семинара Сенка Пантић која је радила као педагог школе и Гордана Марковић-Сакић психолог школе које су одржале преко 40 базичних и супервизијских АУН семинара ;
- *Наша школа је регионални центар за Мачвански и Колубарски округ за овај пројекат. У школи је одржан веома велики број семинара и у посети школи је био ауторски тим са Проф. Ивићем ;
- *У школи је са променљивим интензитетом владало интересовање за пројекат: у неким периодима наставници су били веома активни - правили АУН часове, организовали смо месечне састанке актива наставника АУН наставе, снимали часове, анализирали а у неким периодима активност на овом пројекту је сведена на неколико амбициознијих наставника и учитеља
- * Посебно морамо овде нагласити да су сви учесници семинара и проф. Ивић присуствовали часу учитељице Мирјане Николић, да су већи број часова из наше школе снимили: Светлана Павловић (4 часа), Гордана Милановић (2 часа), Симић Драгојла (3 часа) а да су највећи број сценарија часова из наше школе урадили: Светлана Павловић, Радојка Стефановић и Гордана Милановић .
- * И даље очекујемо да се овај зборник идеја допуњава (зато ће бити у наставничким канцеларијама на столу), свака идеја је драгоценост свима нама и на крају морамо завршити са

**ОНО ШТО ШКОЛЕ ТРЕБА ДА РАДЕ ЈЕ ДА ОД ДЕЦЕ ПРАВЕ
ЉУДЕ КОЈИ СУ СПОСОБНИ ДА СТВАРАЈУ НЕШТО НОВО, А
НЕ САМО ДА ПОНАВЉАЈУ ОНО ШТО СУ ГЕНЕРАЦИЈЕ ПРЕ
ЊИХ РАДИЛЕ!**

**ИВИЋ : " АКТИВНО УЧЕЊЕ ЈЕ УЧЕЊЕ КРОЗ СОПСТВЕНУ
АКТИВНОСТ ДЕТЕТА"
" НА ЧАС УВЕК ПОНЕТИ КОФЕРЧЕ СА АУН АЛАТОМ"**

ПИЈАЖЕ : " ЗА ДЕТЕ, УЧИТИ, ЗНАЧИ ПОНОВО ОТКРИТИ "

ВИГОТСКИ : "Сваки развојно значајан социјални однос мора да буде асиметричан, то јест , развој детета може на прави начин да подстакне само особа која поседује више знања од њега о реалности која је објект њихове заједничке акције, али и о томе колико само дете може.**Спољна подршка одраслог мора бити лоцирана у зони наредног развоја детета, увремењена и на адекватан начин дата (одмерена и прилагођена помоћ: направити добру дијагнозу когнитивног функционисања детета и спрам тога одмерити помоћ уз коју ће дете кренути даље)".**

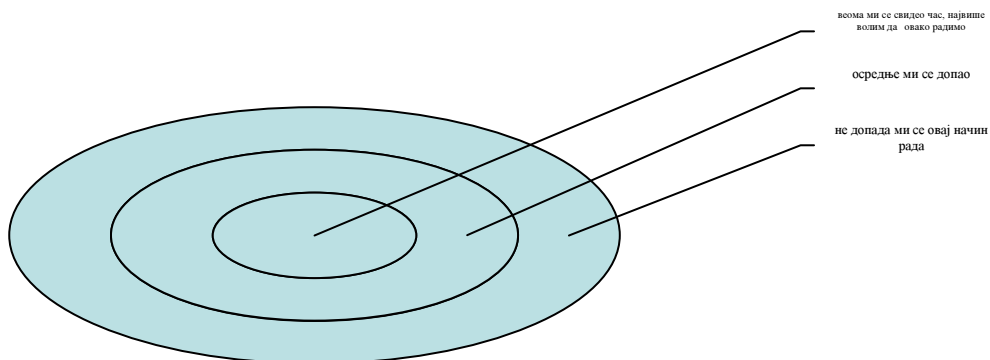
АНА ПЕШИКАН : " Ако је учење активна конструкција знања кроз асиметричну педагошку интеракцију у зони наредног развоја, онда настава не може бити конципирана као једносмерна испорука знања , она мора бити дизајнирана као дијалог, размена, како између наставника и ученика тако и између самих ученика. Ово подразумева практиковање разних кооперативних облика рада у настави, као и многе друге видове активирајућих метода учења/наставе. Главна улога наставнике је осмишљавање и стварање наставне ситуације која ће ученике увући у активну партиципацију.

Нова концепција учења радикално мења улоге наставника. Наставников кључни посао је креирање наставних активности које ће ученике ставити у ситуацију да буду активни конструктори властитог знања.

Учење подразумева лични ангажман ученика, партиципацију, а партиципације у учењу нема без интерактивности, без размене са наставником (асиметрична) и са другим ученицима. Кроз такву интеракцију у разреду ученици управљају властитим учењем и преузимају одговорност за њега. "

НЕКИ ПОСТУПЦИ МИСАОНОГ АКТИВИРАЊА
УЧЕНИКА НА ЧАСУ :
(УЗЕТИ ИЗ СЦЕНАРИЈА ЧАСОВА КОЈИ ПОСТОЈЕ У ШКОЛИ)
НАРАВНО ДА СЕ ПОДРАЗУМЕВА ДА ОДАБИР ПОСТУПКА
АКТИВИРАЊА МОРА БИТИ ДОБРО ПРОМИШЉЕН, СА
ОДРЕЂЕНИМ ЦИЉЕМ И УВЕК ЗАВИСИ ОД ПРЕДМЕТА, УЗРАСТА
УЧЕНИКА, ПРЕДЗНАЊА, РАНИЈЕГ ИСКУСТВА....)

- извући из дела текста кључне речи, или кључну реченицу, основну мисао.....;
- вредновање поступака ликова: да ли ти се поступци овог лика допадају? Зашто? Да ли познајеш неког таквог у школи, комшилику,.. ;
- самостално исписивање што више порука након читања текста па потом размена, поређење, дискусија;
- извођење огледа и обавезно самостално извођење закључака зашто се нешто догађа, увидети узроке и последице, са чиме се може повезати у свакодневном животу (где је присутно, у чему се може применити)
- самостално долажење до формуле у математици или физици ;
- евалуација часова на разне начине : модел мете, смајлићи,боје...

- решавање ситуација из текста на другачији начин - повезати са њиховим искуством
- подстицаји за изношење личног искуства (да ли се теби овако нешто догодило?)

- подвлачење дела у тексту који говори о нечему одређеном- задатом од стране наставника, поређење продуката ученика (да ли су се сложили, где нису, зашто)
- смишљање огледа којим би могли да докажемо неку појаву, неку законитост(шта нам треба, како ћемо извести....)
- излазак у град - саобраћајна култура, карактеристике града, понашање на одређеним местима...
- излазак у природу - оријентација у природи, коришћење карте, уочавање промена, карактеристике биљака, еколошке теме....
- састављање приче на основу слика (добро промислити и одмерити у односу на узраст деце ...) ;
- креативно илустровање песама, да илустрација одражава суштину песме....
- препоручио бих другу да прочита - израда реклама за одређене књиге које су сами прочитали ;
- размена мишљења : мене је веома заинтересовало.... о овоме сам дуго размишљао... емисија која ме подстакла на размишљање.... текст из новина који ме је подстакао на размишљање....
- навођење искустава када су се добро понашали у неким ситуацијама, када су добро одреаговали, када су били поносни на себе, када су се постидели....
- смишљање што више сличних речи, придева ... (подстицање деце на продуковање што више идеја) ;
- прикупљање плодова, листова, биљака у природи и њихово класификовање прво самостално а потом изношење критеријума, поређење критеријума....
- израда различитих збирки : одељенских песама, прича, карикатура, стрипова, хербаријума, биљака, плодова....
- аргументовамо брањење ставова "за" и "против" (не пре четвртог разреда) везано за неку личност, појаву, догађај,
- пронаћи у природи задате биљке (неколико) . Упоредити резултате , уочити грешке - где су се појавиле грешке, зашто , шта их је заварало...
- састави на тему : Да сам ја....
- састављање наставка песме са одређеним циљем (другачији заврштак, другачије понашање ликова....)
- покушај стављања себе у одређени историјски контекст или догађај - (нпр Млади Вук креће на пут....) ;
- приказивање догађаја на историјској оси ;

- приказивање зависности одређених појава на различитим врстама графикана и уопште преко цртежа;
- организација такмичења у знању из одређених области са питањима која не захтевају чисту репродукцију....
- јасно дефинисање одређених појмова, навођење суштинских карактеристика - шта је то што га разликује од другог појма (град, село, животне заједнице, шума, језеро, бара)
- навођење сличности и разлика међу одређеним појмовима и појавама (нпр: повртњак и њива, град село, језеро бара....) ;
- одабир одређених текстова из различите литературе (других књига, часописа, са интернета...) који су повезани са одређеном наставном темом или наставном јединицом ;
- објашњења узрочно последичних веза (шта од чега зависи) нпр : занимања људи-услови , природна средина; врсте земљишта-биљка , изглед кућа-природни услови, привредне гране-географски услови.....
- истраживање одређених појава са јасно постављеним циљем и факторима који на ту појаву утичу (физичке законитости, хемијске законитости, област биологије - распрострањеност неких биљака, присуство неких појава, ставови људи према неким питањима,... ;
- самостално осмишљавање огледа којим би се доказала нека појава (потребан материјал, покушај извођења огледа, тумачење....)
- навођење што више примера из свакодневног живота за неку изреку, пословицу, део текста....
- из понуђене литературе пронаћи што више чињеница, занимљивости, дефиниција везаних за неку наставну јединицу, појам ...
- задавање проблемских прича у физици
- израда траке развоја биљака, животиња, земље
- израда плаката нпр- за борбу против заразних болести, град у коме живимо, књигу, изложбу, здрав стил живота,.... уз обавезну заједничку анализу шта нам је привукло пажњу, какве информације са плаката добијамо...на крају избор најбољег (не најлепшег) плаката...
- осмишљавање порука за неку кампању у школи (против агресивности, за прихватање сваког детета , за другарство, еколошку акцију...)
- подстицај детета да нам јасно представи поступак долажења до решења неког проблема ;
- различите дидактичке игре као уводни подстицај за активности : анаграми, настави низ на слово, асоцијације, загонетна појава или прича, недовршена прича...)

- самостално извођење критеријума по којим класификујемо, делимо одређене појаве, сврставамо, формирамо појмове (нпр: "на основу свега што смо до сада научили о анатомији инсеката покушајте да дате критеријуме на основу којих би могли да их разврстамо у одређене групе")
- самостално класификовање на основу претходних знања нпр превозних средстава, биљака, животиња па потом упоређивање са датом класификацијом у уџбенику или неком другом материјалу (овде је најбитније увиђање сличности и разлика у нашој и датој класификацији и услед чега су оне настале...)
- потпуно самостално долажење до замисли извођења неког експеримента од захтевнијих и тежих за децу старијих разреда , до оних које могу да покушају да осмисле ученици млађих разреда , покажу нпр како да одредимо густину тела (физика), како би могли доказати да вода нема облик (млађи разреда)... Циљ је да откривају различите појаве и тако уче. размишљају, да мобилишу сва претходна знања, да покушају да узрочно-последично размишљају...
- размислите, какве све последице могу настати ако би ...
- повезивање са сопственим искуством (нпр. да ли неко може да наведе пример када се нечега одрекао а било му је веома важно...);
- направити "попис" позитивних и негативних страна нпр. нечије владавине, догађаја, географских открића....
- приказати у облику шеме, графикона нпр. сличности и разлике неких појмова, историјских епоха ...
- излазак ван учионице : посете предузећима, музејима, изложбама, вежбање у одређивању страна света, у примени мера за површину, дужину, уочавање биљног света...
- организовање такмичења у свим предметима - појединачно, између група, ...

ОВО СУ НЕКЕ ИДЕЈЕ КОЈЕ СУ НАШЕ КОЛЕГЕ КОРИСТИЛЕ У СВОЈИМ СЦЕНАРИЈИМА АУН ЧАСОВА!!!!!!!!!!

**ОВАЈ ЗБОРНИК НИСМО ЗАВРШИЛИ И НАДАМО СЕ ДА ЋЕ ЗА КРАТКО ВРЕМЕ БИТИ ЗНАЧАЈНО ДОПУЊЕН.....
НА СЛЕДЕЋИМ СТРАНАМА МОЖЕТЕ ДОПИСАТИ
ВАШЕ ИДЕЈЕ !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**